

Проблема механізмів синтаксису, що раніше відносилася виключно до «чистої науки», стала за останні роки «гостро прикладною». Такі пріоритетні області науки і техніки як штучний інтелект, машинний переклад, створення системи спілкування «людина – інтернет» тощо потребують від учених максимально конкретних визначень механізмів їх дії на життєвий процес людини. Ці запити продиктовані необхідністю операціонального опису мовленнєвої діяльності: типів процедур, форм репрезентації, рівнів і способів контролю, обмежень в об'ємі і способі опрацювання інформації тощо. У XXI столітті змінився сам механізм передачі і прийняття інформації, а не лише її переосмислення. Мова, що стала штучною, машинною мовою, є наразі основою засобів інтернет-спілкування. Її лексика, що насичує інформаційний простір, де не дотримано ні її відповідності правилам, законам української мови, ні допустимого відсотку в тексті слів іншомовного походження, ні логічної побудови думки тощо, мала би бути розрахована на сприйняття тексту (електронного підручника) конкретними учнями, – руйнує межі можливості їхнього мозку. Спілкування стає також шаблонним, а від того й мислення – шаблонним (відповідно шаблонній інформації). Звідки ж візьметься творчість? Адже вона вже на самому початку не закладена в наші підручники, а тим більше, при дистанційному навчанні.

Відсутність уваги до таких реальних проблем, нерозуміння їх смислів, домінування принципів «економізму» в сучасних освітніх ринкових відносинах становить конкретну загрозу не лише професійній підготовці учня, майбутнього робітника для нашої держави, а й згубно діє на код нації, закладений в кожній мові.

УДК 377.004

РОЛЬ SMART-ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Липська Л. В.

Інститут професійно-технічної освіти
Національної академії педагогічних наук України

У процесі інформатизації суспільства, в умовах, коли інформаційно-комунікаційні технології охоплюють усі сфери економічної та соціальної діяльності людини, переважає автоматизація зберігання, оброблення та використання даних за допомогою новітньої інформаційної техніки та технологій. Внаслідок швидкого темпу науково-технічного прогресу, інтеграційних процесів у виробництві збільшується інтелектуальна складова професійної діяльності робітників, тому не викликає сумнівів необхідність впровадження у навчально-виховний процес системи професійної (професійно-технічної) освіти сучасних методів навчання на базі інформаційно-комунікаційних технологій.

В результаті інтенсивного розвитку інформаційних технологій, що стали невід'ємною частиною навколишнього середовища сучасної людини, на зміну «класичному» електронному навчанню поступово приходять SMART-освіта.

Розвиток сучасного суспільства і його технологій невіддільний від постійного навчання, технології якого також вимагають змін.

Наприкінці минулого століття виникло поняття e-learning – електронне навчання, яке означало залучення комп'ютерів для засвоєння знань і навичок, в тому числі за допомогою мультимедіа-технологій та ранніх мереж (до Web 2.0). Зміст дидактичних матеріалів і методики навчання часто залишалися без змін, тому ефективність такого електронного навчання є невисокою.

З появою і розвитком смартфонів популярним стає мобільне навчання m-learning, яке активно еволюціонує в повсюдне навчання u-learning (ubiquitous learning), під яким розуміють безперервний процес самовдосконалення за допомогою найрізноманітніших інформаційних пристроїв від комп'ютера до смартфона чи планшета, що мають доступ до мережі Інтернет у будь-якій точці світу.

Слово smart англійського походження і перекладається як розумний або технологічний. Цікавим, також, є його тлумачення аббревіатури SMART – як Selfdirected, Motivated, Adaptive, Resource-enriched, Technology embedded – навчання самостійне, мотивоване, адаптивне, збагачене ресурсами, з вбудованими технологіями.

Одним з лідерів впровадження SMART-технологій у освіті можна вважати Південну Корею. У Кореї інноваційні освітні технології активно розвивають з 1997 року. Сьогодні в країні діють більше 20 кіберуніверситетів.

У 2011 році у Південній Кореї була розроблена концепція SMART-освіти, яка базується на семи вміннях XXI століття:

1. критичне мислення та розв'язання проблем;
2. творчість та інновації;
3. співпраця та лідерство;
4. міжкультурне взаєморозуміння;
5. комунікація;
6. грамотність у сфері ІКТ;
7. кар'єра та життєві навички.

На сьогодні актуальною є потреба створення системи SMART-освіти в Україні, що передбачає використання SMART-технологій, які мають значну кількість переваг: спонукають до розвитку творчих здібностей, професійних знань, формують критичне мислення. У багатьох розвинених країнах ідея SMART-освіти – це національна доктрина.

Основою формування SMART-філософії став розвиток технологій Web 2.0, Web 3.0 – таких як Facebook, YouTube, Twitter, блоги, які дозволяють створювати власний інтернет-контент. SMART-освіта неможлива без використання відкритих освітніх ресурсів, поняття яких було запроваджено ЮНЕСКО у 1998 році.

Web 3.0 сприяє вдосконаленню комунікативних навичок, індивідуальній креативності та можливостей створення власного Web-контенту, а також багатосуб'єктній взаємодії. Це надає можливість ділитись розробками з іншими учасниками процесу, а також колективно добувати знання.

SMART-освіта –реалізується з використанням інноваційних технологій та мережі Інтернет, які надають учням можливість засвоєння професійних компетенцій на основі вивчення дисциплін з урахуванням їх багатоаспектності та постійного оновлення змісту.

В рамках SMART-освіти педагогічний працівник може або самостійно розробляти свій Інтернет-ресурс або використовувати уже існуючий контент, реалізований у вигляді спеціальних модулів, які можна збирати у будь-якій послідовності в автоматизованому режимі. Такий підхід, з одного боку, збереже час педагогічного працівника, пов'язаний з розробкою курсу, з другого – забезпечить індивідуальний підхід для кожного учня.

SMART-освіта змінює концепцію навчання, стає каталізатором підвищення якості людських ресурсів. Учні не потрібно знаходитись поруч з педагогом, який перестає бути основним джерелом інформації. Навчання може проходити де і коли завгодно, учні мають можливість доступу до контенту в будь-який час. Такий підхід до навчання дозволяє кожній людині навчатися протягом всього життя.

Використання SMART-технологій в початковому процесі дозволяє: візуалізувати матеріал у формі відео уроків; використовувати електронні посібники для розгляду теоретичних аспектів; проводити інтерактивне тестування студентів, що дозволить проаналізувати рівень володіння інформацією, а також виявити помилки. Головною перевагою SMART-технологій стає створення освітнього контенту, що є підґрунтям для створення єдиного репозиторію, усунувши часові та просторові обмеження, а також мобільність, безперервність та простота доступу.

До позитивних сторін застосування SMART-технологій в навчальному процесі відноситься:

- можливість їх використання під час викладання різних дисциплін;
- висока ефективність засвоєння знань;
- підвищення інтересу до навчання в учнів;
- сучасність технологій і розуміння та сприймання їх учнями як природної складової, що робить їх життя зручним інструментом для розвитку творчого потенціалу;
- легкість поєднання SMART-технологій з комунікативним підходом до викладання певних дисциплін.

Головною метою SMART-освіти полягає в тому, щоб зробити процес навчання найбільш ефективним за рахунок переносу освітнього процесу в електронне середовище. Саме такий підхід дозволить скопіювати знання викладача й надати доступ до них кожному бажаючому. Навчання стане доступним скрізь і завжди. Однією з умов переходу до розумного електронного

навчання є перехід від книжкового контент до електронного. При цьому знання повинні розташовуватися в єдиному репозитарії, що припускає наявність інтелектуальної системи пошуку. Знання також передаються не тільки від педагога до учня, але й між учнями, що дозволяє створювати новий рівень знань.

Бізнесу необхідні фахівці, підготовлені до суспільства знань, головним джерелом яких для учня стає Інтернет, технології індивідуально орієнтовані й спрямовані на створення нових знань. Випускник є не просто висококваліфікованим фахівцем у своїй області, він вливається в бізнес-середовище як партнер або підприємець.

Саме SMART-освіта здатна забезпечити максимально високий рівень освіти, що відповідає вимогам і можливостям сьогодення, дозволить майбутнім кваліфікованим робітникам адаптуватися до швидкозмінного середовища.

SMART-освіта реалізується з використанням інноваційних технологій та мережі Інтернет, які надають учням можливість засвоєння професійних компетенцій на основі вивчення дисциплін з урахуванням їх багатоаспектності та постійного оновлення змісту.

В рамках SMART-освіти педагог може або самостійно розробляти свій Інтернет-ресурс або використовувати уже існуючий контент, реалізований у вигляді спеціальних модулів, які можна збирати у будь-якій послідовності в автоматизованому режимі. Такий підхід, з одного боку, збереже час педагога, пов'язаний з розробкою курсу, з другого – забезпечить індивідуальний підхід для кожного учня.

У закладах професійної освіти переходу до SMART-освіти сприяє:

- потреба непинно підвищувати свою кваліфікацію у педагогів й майбутніх кваліфікованих робітників;
- значна спрямованість учнів професійної освіти на трудову професійну діяльність у порівнянні із учнями загальноосвітніх навчальних закладів, як наслідок менша кількість часу на теоретичну підготовку;
- відсутність необхідного технічного забезпечення у освітньому закладі;
- відсутність швидкісного безперебійного підключення до мережі Інтернет;
- дезорієнтація учнів у величезних масивах інформації.

SMART-освіта також дає змогу навчатися людям з обмеженими можливостями, літнім людям, бізнесменам, тим, хто некомфортно почуває себе за традиційною партою.

Підсумовуючи, потрібно наголосити на важливості процесу безперервної освіти з використанням новітніх трендів освітнього ринку, в тому числі і SMART-освіти.

Література

1. M-learning [Електронний ресурс]. – Режим доступу: – en.wikipe-dia.org/wiki/m-learning.
2. Smart Technology based Education and Training // Smart Digital Futures. – Amsterdam: IOS Press BV, – 2014.

3. Tella S. Virtual School in a networking Learning Environment / S. Tella, O. Seppo // Ole Publications 1. – University of Helsinki, 2005. – 48 p., с. 256
4. Липська Л.В. Формування професійної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників у системі професійно-технічної освіти з використанням інформаційно-освітнього середовища. Науковий вісник Інституту професійно-технічної освіти НАПН України. Професійна педагогіка : зб. наук. праць : Вип. 12 / Інст-т проф.- тех. освіти НАПН України ; [Ред. кол.: В. О. Радкевич (голова) та ін.]. – К. : ТОВ «Міленіум», 2016. – С. 90-98.
5. Семеніхіна О.В. Нові парадигми у сфері освіти в умовах переходу до SMARTсуспільства [Електронний ресурс] Режим доступу:<http://irbis-nbuv.gov.ua>.
6. Тихомиров В. П. Мир на пути к смарт-обществу. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://me-forum.ru/upload/iblock/982/9822ab64e205263119d6568e24dc4292.pdf>

УДК 37.037.5

САМООБРАЗОВАНИЕ СТУДЕНТА КАК ЭЛЕМЕНТ АДАПТИВНОГО ОБУЧЕНИЯ

Гайдусь А. Ю.

Харьковский национальный технический университет сельского хозяйства им. П. Василенка

Студент в процессе обучения большую часть времени учится сам, при этом определяя свои цели, а также попытки их достичь, решая множество промежуточных проблем понимания и формирования навыков. Нельзя научить его тому, что он не видит как актуальную необходимость, которая в дальнейшем поможет при решении определенного спектра задач.

Студент, сегодня хорошо усваивает только то, что представляет для него интерес. Поэтому процесс самообразования будет прогрессировать только тогда, когда он сам начнет процесс поиска нужной литературы в Интернете или библиотеке.

Студент, принимаясь за увлекшую его цель, пытается практически сразу ее реализовать, понимая, что первые попытки могут результата не дать, но при этом очень быстро формируются нужные навыки. Самая главная проблема при этом, поиск нужных решений, которые уже есть, но настолько запутано представлены в массивах смежной информации, что тратится огромное время на поиск необходимого и нужного для конкретной задачи.

Здесь на помощь приходит внедрение адаптивного обучения, которое позволяет достигать необходимых результатов обучения в более короткие сроки за счет рекомендации наиболее релевантного и оптимального по трудности контента для каждого студента.